

Sygn. akt III U 437/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 października 2018r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSO Danuta Poniatowska</i>
Protokolant:	<i>st. sekretarz sądowy Beata Dzienis</i>

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 29 października 2018r. w Suwałkach

sprawy **A. G.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o emeryturę

w związku z odwołaniem A. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 24 lipca 2018 r. znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje A. G. prawo do emerytury od 16 kwietnia 2018r.

Sygn. akt III U 437/18

UZASADNIENIE

Decyzją z 24.07.2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O., powołując się na przepisy ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1280) i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 ze zm.), odmówił A. G. prawa do wcześniejszej emerytury z uwagi na brak 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

W odwołaniu od tej decyzji A. G. domagał się jej zmiany i przyznania prawa do wcześniejszej emerytury. Powołując się na dowody złożone przed organem rentowym oraz zeznania świadków, wskazał, iż w spornym okresie pracował jako spawacz.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Podtrzymał podstawy skarżonej decyzji.

Sąd ustalił, co następuje :

A. G. wystąpił z wnioskiem o wcześniejszą emeryturę w dniu 16.04.2018 r. Na 01.01.1999 r. wnioskodawca wykazał 25 lat stażu pracy w tym okresów składkowych, nieskładkowych i uzupełniających, które organ rentowy uznał za

udowodnione. Natomiast do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach organ rentowy nie uwzględnił żadnego okresu zatrudnienia. Sporny okres dotyczy zatrudnienia w (...) Zakładzie (...) w E. od 11.10.1977 r. do 31.01.1996 r. Został on udokumentowany świadectwem pracy w warunkach szczególnych wystawionym przez pracodawcę będącego w likwidacji, z którego wynika, że w okresie zatrudnienia stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace przy spawaniu elektrycznym i gazowym na stanowisku montera instalacji sanitarnych. Świadectwo to zostało zakwestionowane przez organ rentowy z uwagi na jego braki formalne.

A. G. urodził się (...). W 1975 roku ukończył (...)w E., w zawodzie monter instalacji wewnętrznych. W okresie od 1.09.1973 r. do 31.12.1975 r. był jednocześnie zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie (...) w pełnym wymiarze czasu pracy, początkowo jako uczeń szkoły przyzakładowej, a następnie jako monter instalacji sanitarnych i ogrzewania (świadectwo pracy k. 7 akt rentowych). Następnie pracował w (...)w P. od 15.02.1977 r. do 30.06.1977 r. (k. 8 akt rentowych). Pracował też w gospodarstwie rolnym rodziców.

W (...) Zakładzie (...) w E. wnioskodawca pracę rozpoczął 11.10.1977 r. roku na stanowisku montera instalacji sanitarnych, w pełnym wymiarze czasu pracy. Początkowo pracował w ramach odbywania zastępczej służby wojskowej (okres od 11.10.1977 r. do 11.10.1980 r.). Zatrudniony był tam do 31.01.1996 r., to jest do likwidacji zakładu pracy. Następnie zatrudniony był na krótkie okresy w różnych zakładach pracy, korzystał z zasiłku dla bezrobotnych, ostatnio pobierał rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy ustaloną na okres do 31.07.2019 r.

Niesporny sumaryczny staż ubezpieczeniowy A. G. wynosi 25 lat, w tym okresy składkowe: 23 lata 7 miesięcy i 20 dni, okresy nieskładkowe: 2 miesiące i 12 dni oraz okresy uzupełniające-rola: 1 rok 4 miesiące i 24 dni.

Z okresu zatrudnienia wnioskodawcy w (...) Zakładzie (...) w E. pozyskano akta osobowe. Nie ma wątpliwości co do ich kompletności i rzetelności. Zawierają one między innymi umowę o pracę, zawartą 11.10.1977 r. na czas nieokreślony, w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku montera instalacji sanitarnych wodno-kanalizacyjnych, wyciągi z rozkazów dziennych dotyczące m.in. przyjęcia do pracy pracownika cywilnego i ustalenia wysokości wynagrodzenia. W dokumentach zawartych w aktach, pracodawca posługuje się w stosunku do stanowiska A. G. nazwą monter instalacji sanitarnych, a tylko w dwóch dokumentach: spawacz i hydraulik. Brak zakresów czynności wnioskodawcy na zajmowanym stanowisku.

Z oświadczenia wnioskodawcy i zeznań przesłuchanych świadków wynika, że pracował on jako spawacz, głównie przy montażu instalacji sanitarnych wodno-kanalizacyjnych od początku zatrudnienia. Wprawdzie uprawnienia spawalnicze – kurs podstawowy spawania gazowego - uzyskał dopiero w 1981 r. (książeczka spawacza wydana 2.07.1981 r.- akta osobowe), ale umiejętności spawacza nabył po ukończeniu szkoły zawodowej, kiedy pracował jako pomocnik spawacza (czerwiec-grudzień 1975 r.). (...) Zakład (...) w E. zajmował się między innymi remontami i modernizacją budynków należących do jednostek wojskowych w S., E., G., K.. Wnioskodawca był delegowany do pracy na tych budowach i pracował w brygadzie remontowej, wykonującej roboty wodno-kanalizacyjne zarówno na zewnątrz, jak i wewnątrz budynków. Brygada składała się z 6-7 osób, w tym kowal, stolarz, hydraulik, „warsztatowiec” i wnioskodawca, który zajmował się spawaniem. Przez pewien okres, przy dużym zakresie robót w G., zatrudniony był drugi spawacz – świadek W. B. (zeznania k. 26). W miarę potrzeby prace przygotowawcze wykonywali też żołnierze służby zasadniczej. Spawacze zajmowali się spawaniem przeważnie rur centralnego ogrzewania, a na zewnątrz kanałów ciepłowniczych.

Wykonywanie czynności spawacza, także przed uzyskaniem uprawnień potwierdził świadek M. S., który pracował w (...) jako kierownik budowy i był przełożonym wnioskodawcy na terenie budowy Jednostki Wojskowej w S.. Wskazał, że A. G. skierowany został na kurs spawacza, by zdobyć formalne uprawnienia dopiero po tym, jak brak tych uprawnień wytknęła w trakcie kontroli Państwowa Inspekcja Pracy (zeznania k.26).

W aktach osobowych odwołującego z tego okresu zatrudnienia znajduje się pełna dokumentacja pracownicza dotycząca stanowiska, zasad wynagradzania, badań lekarskich i odbytych szkoleń (akta osobowe koperta – k.18). Nie przesądza ona jednak o zakresie wykonywanych czynności na zajmowanym stanowisku. Natomiast wyciągi z

rozkazów dziennych, regulujące zasady wynagradzania, wskazują, że wnioskodawca przez cały okres zatrudnienia w (...) pracował na tym samym stanowisku.

A. G. złożył do organu rentowego świadectwo pracy z 31.01.1996 roku, potwierdzające zatrudnienie w okresie od 11.10.1977 r. do 31.01.1996 r. w (...) Zakładzie (...) w E. na podstawie umowy o pracę jako pracownik stały, w pełnym wymiarze godzin. Wynika z niego, że wykonywał prace montera instalacji sanitarnych – spawacza gazowego, nie korzystał z urlopu bezpłatnego. Dodatkowo wystawiono też świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych w całym okresie zatrudnienia przy spawaniu elektrycznym i gazowym na stanowisku montera instalacji sanitarnych (akta rentowe).

Przeprowadzone postępowanie dowodowe pozwala na zaliczenie A. G. zatrudnienia w (...) Zakładzie (...) na stanowisku montera instalacji sanitarnych – spawacza gazowego w okresie od 11.10.1977 r. do 31.01.1996 r., do pracy w warunkach szczególnych.

Sąd zważył, co następuje :

Prawo do emerytury w obniżonym wieku zgodnie z treścią art. 184 ust.1 i 2 w zw. z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j.Dz.U. z 2018 r. poz. 1270) przysługuje ubezpieczonym urodzonym - tak jak wnioskodawca po 31.12.1948 r., jeżeli pracowali w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, posiadają staż ubezpieczeniowy w wymiarze 25 lat (w przypadku mężczyzn), ukończyli 60 rok życia, nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Ilość lat pracy warunkach szczególnych oraz wymaganych okresów składkowych i nieskładkowych jest badana na dzień wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z FUS, czyli na 1.01.1999 r.

Zgodnie z dyspozycją art. 32 ust.2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS za pracowników zatrudnionych w warunkach szczególnych uważa się osoby, które były zatrudnione przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagającej wysokiej sprawności psychofizycznej, ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Przepis art. 32 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS odnośnie wieku, stażu pracy oraz charakteru wykonywanej pracy, uprawnionych do emerytury odsyła do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.). § 3 i 4 rozporządzenia prawo do emerytury uzależniają od spełniania łącznie następujących warunków: posiadanie 25-letniego okresu zatrudnienia, w tym 15 lat pracy w szczególnych warunkach i ukończenie 60 roku życia. Zgodnie z § 2 ust.1 rozporządzenia w sprawie wieku, zaliczeniu do okresów pracy w warunkach szczególnych podlegają te, w których praca była świadczona stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Rozważaniu podlegał okres od 11.10.1977 r. do 31.01.1996 r. Dokumentacja pracownicza z tego okresu potwierdziła fakt zatrudnienia wnioskodawcy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku montera instalacji sanitarnych - spawacza. Rozstrzygnięcie kwestii wykonywania prac spawalniczych w pełnym wymiarze czasu pracy w oparciu wyłącznie o dokumentację pracowniczą nie było możliwe. Dlatego w celu ustalenia, czy i kiedy odwołujący pracował jako spawacz dopuszczony został dowód z zeznań świadków, byłego współpracownika i byłego przełożonego wnioskodawcy w spornym okresie. Świadczyli potwierdzili, iż odwołujący pracował wyłącznie przy spawaniu przez cały okres zatrudnienia. Podkreślić należy znaczenie zeznań świadka – kierownika budowy. Zeznania świadków właściwie usystematyzowały okoliczności związane ze środowiskiem pracy, podziałem zadań i ustaleniem, co w rzeczywistości wykonywał odwołujący.

Wnioskodawca przedstawił świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych, ale zakwestionowane zostało one przez organ rentowy z uwagi na wskazanie błędnej podstawy prawnej. Świadectwo pracy nie jest jednak jedynym dowodem na okoliczność świadczenia pracy w warunkach szczególnych. Świadectwo wykonywania pracy nie jest dokumentem urzędowym w rozumieniu przepisu art. 244 § 1 i 2 k.p.c., gdyż podmiot wydający to świadectwo nie jest ani organem państwowym, ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej. W postępowaniu sądowym traktuje się je jako dokument prywatny w rozumieniu przepisu art. 245 k.p.c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokument taki podlega kontroli zarówno co do prawdziwości wskazanych w nim faktów, jak i co do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej. Dlatego sama treść świadectwa jest niewystarczająca (nie przesądza) na etapie sądowego postępowania odwoławczego czy dana praca była faktycznie pracą w szczególnych warunkach. Wymaga ono weryfikacji i oparcia posiadanej przez zakład pracy dokumentacji z akt osobowych pracodawcy oraz w razie możliwości przy pomocy zeznań świadków i wnioskodawcy. Istotne jest faktyczne wykonywanie czynności, a nie nazwa stanowiska zajmowanego przez pracownika.

Należy też zauważyć, że praca spawacza nigdy nie trwa faktycznie, efektywnie pełne osiem godzin. Czasem pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie jest jednakże czas, w którym praca ta jest efektywnie, rzeczywiście wykonywana, lecz czas, w którym pracownik pozostaje w gotowości do świadczenia na rzecz pracodawcy pracy tego rodzaju (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 24.02.2015 r., III AUa 1366/14). W uzasadnieniu wyroku z 18.03.2014 r., II UK 392/13, który dotyczy wprawdzie wykonywania pracy mechanika w kanałach remontowych, ale zdaniem Sądu ma zastosowanie również do stanowiska spawacza, Sad Najwyższy wyraźnie wskazał, że charakter pracy w warunkach szczególnych wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy nie odbiera zatrudnieniu wnioskodawcy praca wykonywana także poza kanałami napraw, związana z procesem pracy, wynikająca z ciągu technologicznego. Pracownik, wykonując w taki sposób swoje obowiązki pracownicze stale był narażony na szkodliwe dla zdrowia czynniki, prowadzące do obniżenia wydolności organizmu, co jest podstawową przesłanką obniżenia wieku emerytalnego.

W związku z tym, zdaniem Sądu, zaliczeniu do pracy w szczególnych warunkach podlega okres od 11.10.1977 r. do 31.01.1996 r. zgodnie z zapisem w Wykazie A Dziale XIV (prace różne) poz. 12 (prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym).

W związku z powyższym, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzeczono, jak w sentencji wyroku, przyznając wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia złożenia wniosku.